

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.
Avgvstini**

Stolte, Benedict

Erfordia, 1730

VD18 1179271X

§. V. Canonici Regulares non derivantur à S. Avgvstino,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

„piïssimiquè CARDINALIS sententiam da-
 „mnatam dicere „ idem ibid sc. *in resp.*
ad exhibit: errorum p. 2. fol. 30. sic loquitur:
 „SS. THOMÆ, ANTONINO, VINCEN-
 „TIO, ANTONIO, PATAVINO item
 „GRATIANO, CAJETANO, ALANO si-
 „milibusquè mediï ævi *scriptoribus* aut *Ec-*
clesiasticis (existimantibus, regulam s.
 „AVGVSTINI ab ipso esse viris datam)
 „nulli dedecori esse, ignorâsse aliquid suâ
 „ætate ignotum, & magno utique studio
 „hisce ultimis sæculis productum, proba-
 „tumquè.

§. V.

Canonici Regulares non derivantur à S. Augustino.

39. OBJICIES 4. *Ordo Canoniorum Re-*
gularium derivatur à S. AVGVSTINO, er-
 gò est antiquior ordine S. BENEDICTI.
 probatur An. ex Historiâ: S. AVGVSTI-
 NVS in sua Hipponensi Ecclesia aliquam
Clericorum Regularium communitatem in-
 stituit, ex qua GELASIVS I. ad summum
 Pontificatûs apicem electus anno 492.
 natione fuit *Africanus*, VALERII imme-
 diatè

diatè ante s. AVGVSTINVM in *Hippo-*
nensi Episcopatu antecessoris filius, eratquè
s. AVGVSTINI Discipulus, ac Consequen-
ter *Canonicus Regularis*. GELASIVS iste
tempore s. LEONIS, si non etiam priùs,
in Italiam profectus, ROMAM appulit,
ROMÆ verò in *Ecclesia Lateranensi Cano-*
nicos Regulares, tamquam suos consodales
instituit, qui ibi usque ad BONIFACIVM
VIII. octingentorum annorum spatio per-
manserunt, & tandem per posteros insti-
tutum s. AVGVSTINI ad modernos *Cano-*
nicos Regulares traduxerunt. Atque hanc
narrationem veritati innixam approbavit
PIVS IV. in Bullâ, in favorem *Canonicorum*
Lateranensium contra *Monachos BE-*
NEDICTINOS Cassinenses expeditâ ROMÆ
18. Jan. 1564. præterea hujus narrationis
veritatem *Breviario Canonicorum Regula-*
rium Lateranensium à PIO V. approbato
insertam reperies. demùm regulæ s. AV-
GVSTINI antiquitatem præ regulâ s. BE-
NEDICTI tam authoritas Eminent. S. R.
E. Cardinalis JOANNIS BAPTISTÆ CI-
CADÆ, quàm relatio *Venetiis* anno 1584.
impressa probat. *Ad hæc fundamenta non*
in juris, sed facti quæstione consistentia.

40. Resp. I. GELASIVM non AFRVM, sed *Romanum* natum fuisse; ipse enim GELASIVS Patriam suam optimè noscens, se ipsum talem scribit *Epist. 4. ad ANASTASIVM Imp. apud LABBE tom. 4. columnâ 1182. & apud OLDOINVUM ad annum 492. his verbis: quia gloriose fili, te, sicut Romanus natus Romanum Principem amo, solo, suspicio. Nec dicas cum BARONIO: GELASIVM se vocare Romanum natum, sicut PAVLVS Tarsensis se dixit Civem Romanum act. 22. nam contra est: Civem Romanum se vocat PAVLVS, quia ejus Patria jus municipale à Romanis habebat, & amplissimis Juribus à Romanis erat ditata; nil tale constat de Civitate Hipponensi; & datô hóc, posset quidem GELASIVS se dicere Civem, non tamen natum *Romanum*, quia nativitas appellat locum partûs. Accedit, quòd teste MABILLON in replicâ fol. 6. in Conciliorum margine solerter adnotatâ legantur hæc verba: *Romæ natus.**

Resp. 2. VALERIVM S. AVGVSTINI in *Cathedra Hipponensi* antecessorem, non esse patrem ipsius GELASII, nam, ut dicit MABILLON in apol. si GELASIVS fuisset filius istius VALERII, debuisset nasci ante

ante annum 392, quô tempore erat Episcopus *Hipponensis*, adeoque debuiſſet eſſe major plûs, quàm 100 annis, quando fuit promotus ad CATHEDRAM S. PETRI, quod accidit anno 492. nempe 26. annis post mortem S. AVGVSTINI, Quis hoc crediderit? iſtas *Canonicorum Regularium* ſuppoſitiones falſas eſſe, ſufficienter agnovit CARACCIOLVS in ſuis *Eccleſiæ Neopolitaneæ monumentis*, pag. 320. Tamen his datis.

Reſp. 3. Negando, GELASIVM S. AVGVSTINI Diſcipulum fuiſſe *Canonicum Regularem* ex dictis §. I. & ex MABILLON in *repl. fol. 14.* ubi ex libello, cui titulus eſt: *Reſponſum pro Abbate S. GENOVEFÆ*, refert: quod P. GENERALIS *Canonicorum Regularium Congregationis FRANCIE* fratribus PISONIO & DANÆO, BONIFACIVM *presbyterum Hipponenſem* fuiſſe *Canonicum Regularem* ſub Sancto AVGVSTINO, aſſerentibus reſponderit, eo tempore *Canonicos nondum diviſos fuiſſe in Regulares & Sæculares*, nec votis ſe obſtrinxiffe, & BONIFACIVM *ſimplicem Canonicum Eccleſiæ Hipponenſis* fuiſſe, id eſt, *Canoni iſtius Eccleſiæ inſcriptum.* Conſequenter GELA-

SIVS non potest dici, transtulisse *Canonicos Regulares* S. AVGVSTINI ad Ecclesiam *Lateranensem*. Hinc

41. Resp. 4. Negando, à GELASII tempore *Canonicos Regulares* fuisse in Ecclesia *LATERANENSI* usque ad BONIFACIVM VIII. patet ex dictis, & mox dicendis patebit: S. BENEDICTVS ipse (qui jam sub GELASIO I., referente FORESTI, ex latebris sublacensibus orbi cœpit clarescere) postquam constructo *CASSINENSI MONASTERIO* interfuerat *Lateranensi Concilio*, sive Romano anno 530. à BONIFACIO II. vocatus, & exoratus Monachorum *Coloniis* (ait BVCELINVS in *nucl. universalis Hist. ad annum 531.*) instruxit omnes urbis Ecclesias, & inter illas *Lateranensem* incoluit, postea præficiens illi ex Discipulis suis Abbatem VALENTINIANVM tempore S. GREGORII M. vitâ sanctè functum.

Quem verè huic Ecclesiæ *Lateranensi* præfuisse, ipse S. GREGORIUS irrefragabili suo testimonio asseruit l. 2. *Dialog. in principio*: „Hujus (S. BENEDICTI) ego „omnia gesta non didici, sed pauca, quæ narro,

„narro, quatuor Discipulis ejus referenti-
 „bus, agnovi; CONSTANTINO, sc. Re-
 „verendissimo valdè viro, qui ei in Mona-
 „sterii (CASSINENSIS) regimine succes-
 „sit, VALENTINIANO quoquè, qui an-
 „nis multis *Lateranensi* Monasterio præ-
 „fuit &c.” Cui (ut recenset MARCVS
 ANTON. SCIPIO *in elogiis Abbat. Cassin.*)
 successit GREGORIUS, GREGORIO THEO-
 DORVS sanctus, s. THEODORO JOAN-
 NES, JOANNI LEO, LEONI VRSVS,
 VRSO AGAPITVS &c. &c. omnes abba-
 tes BENEDICTINI *Lateranenses*. Sic &
 testatur *Benedictina Patrum* anno 1520.
 impressa c. 53. *in Ecclesiâ Constantinianâ,*
quæ & Lateranum Palatium vulgariùs dicitur,
primum post s. ERASMVM (Ecclesiam in
ædibus paterniss. PLACIDI constructam)
Monachi illi prædicti (sc. s. BENEDICTI)
inhabitaverunt &c. &c. Audiatur & PAV-
 LINVS Doctor *Parisiensis* apud ANGE-
 LVM *de nuce, chron. Cassin. n. 1819.* testificans :
 „Vivente adhuc s. P. BENEDICTO, RO-
 „MÆ vigente cœlestis Patriæ desiderio,
 „omnes Ecclesias titulas, atquè collegia-
 „tas Monachales factas fuisse. Quin imò
 „B. PETRI Ecclesiam tribus Monacho-

„rum collegiis, & eorum frugè vitâ ador-
 „natam, unum dictum S. STEPHANI, al-
 „terum S. JOANNIS & PAULI. 3tium S.
 „MARTINI. sic apud *Lateranum* SS. PAN-
 „CRATII, JOANNIS BAPTISTÆ &
 „EVANGELISTÆ.„ Ita citatus author &
 præter alios multos CAJETANVS, MAR-
 GARINVS, MARCHESIVS.

Monasterio *Cassinensi* à Tyranno LONGOBARDORVM subverso, S. BONITVS Abbas *Cassinensis* quintus cum fratribus ad *Lateranense* Monasterium confugit, ex quo quotannis duodecim monachi ad *Cassinense* monasterium in custodiam Corporis S. BENEDICTI sunt missi, donec CASSINO restauratô annô D. 719. GRËGORII PP. II. 4tô, eidem S. PETRONAX Abbas præficeretur, cui & 32. annos præfuit, videatur etiam ARNOLDVS WION *lig. vit. l. 1. c. 3. §. 5.*

42. Confirmatur responsio ex sermone S. STEPHANI III. PP. habito in CASSINO præsentibus Regibus CARLOMANNO, ac PIPINO, hujusquè filiis CAROLO & CARLOMANNO JUNIORE, item aliis *Romanis* Patritiis, in cujus
 fine

fine ad s. BENEDICTVM perorans, sic loquitur: „Ave prædicator veritatis & Doctor Gentium! Ave legislator universalis, Ave Abba Abbatum &c. &c. tuus ego, & hi septem Episcopi, tuus clerus, tuus populus *Romanæ* urbis, tui & hi patritii, tua *Lateranensis* Ecclesia, in qua alitutus & nutritus es, tuum *Cassinense* Cœnobium, in quo corpore & spiritu habitas; „ non patiaris nos ovilibus tuis excludi &c. Item ex Epistolâ *Benedictinorum* siculorum ad CASSINENSES datâ, cui hæc erat inscriptio: *Sanctæ ac Deo dignæ Congregationi Cassinensi, Lateranis degenti, Servi & filii eorum in Sicilia commorantes.* habetur apud TAMBVR. de iure Abb. tom. 2. Disp. 24. quæst. 5.

43. Hanc *Lateranensem* Ecclesiam, juxta MABILION in apol. tenuit ordo *Benedictinus* annis quingentis, usque ad ALEXANDRVM II.; postquam enim LEO IX. Papa electus anno 1049. in *Lucensi* Ecclesiâ clericos ad communem vitam reduxit, ejusdemquæ vitæ communis institutum, quod apud aliquos in *LOTHARINGIÆ* Ecclesiis CHRODOGANGI Episcopi *Mentensis* regulam sequentes, viderat, LVCÆ

plantavit, ALEXANDER II. Papa electus anno 1061. Ex hac communitate LVCENSI, ubi ante Papatum Episcopi dignitate fulgebat, *Canonicos* evocavit, ac Ecclesiam *Lateranensem* eis primò tradidit. Quiquè in eâ perseverârunt usque ad tempus BONIFACII VIII. in Papam electi anno 1294. *Benedictini* tamen non videntur per ALEXANDRVM II. omninò esse eliminati, quia INNOCENTIVS II. anno 1130. electus Papa, fuit *Benedictinus Lateranensis*, ut patet ex BARONIO, qui ad annum prædictum sic scribit: „IN-
 „NOCENTIVM fuisse Monastici ordinis,
 „accepimus ex archivo Tituli S. PRAE-
 „DIS: *Domnus GREGORIUS Monachus*
 „*Lateranensis*, Cœnobii S. JOANNIS BAPTI-
 „STÆ, JOANNIS EVANGELISTÆ atque
 „PANCRAII, idemque Abbas Monasterii
 „SS. NICOLAI & PRIMITIVI, Ordinis S. BE-
 „NEDICTI, qui ab VRBANO Papa II. crea-
 „tus est S. R. E. Diaconus S. ANGELI, mor-
 „tuò HONORIO Papâ, in pontificem legi-
 „timè electus INNOCENTIVS dictus est.
 BONIFACIVS VIII. tandem *Canonicos Sæ-*
culares in eam Ecclesiam invexit, & uti te-
 statur ALBERICVS à Rosate, Decanum eis
 con-

constituit. At EVGENIVS IV. electus anno 1431. in eandem introduxit *Canonicos Regulares* novæ cujusdam Congregationis, ortæ circa annum 1400. authore JACOBO DE BERGAMO, professo ordinis *Predicatorum*, in loco quodam juxta LVCVM inculto, ubi à multitudine FRISONVM avium, quæ in *monticulis* habitant, *Frisonariæ* locus dicebatur, consequenter & *Frisonaria* Congregatio dicta est, primò vaga, & sub multiplici habitûs formâ sæpius immutatâ, cujus professi inter *Canonicos Regulares* tandem deputati, pro habitu deferebant caputium, scapulare vulgarter nuncupatum, & cappam nigram, quam cum regulâ noluit abjicere ille JACOBVS BERGOMAS, ut aliquid pristini ordinis retineret. Ita dicente ANTON. MASSA GALEGIO apud TAMBVR. *de jure Abb. disp. 25. qu. 1.* eadem confirmat TAMBVR. *l.c. disp. 26. n. 27.* exceptis, quod ita congregatio fuerit nuncupata FRIGIONARIA, à *sylovâ Frigionariâ* sic à multitudine *Frigionum* dictâ; & instituta sit à D. BARTHOLOMÆO ex nobilissimâ *Columnensium* familiâ; cœterùm, qui modò dicuntur *Lateranenses*, à *Frigionariis* non differre.

44. Post obitum autem NICOLAI V. in Papam electi 1447. præfati *Canonici Regulares Congregationis Frisionariæ*, *Canonicis rursus secularibus* locum cedere cogebantur. Verùm PAVLVS II. Papa, electus 1464. *Canonicos Regulares* immiscuit *secularibus*, atquè, ut isti suis se præbendis abdicarent, totumquè regimen *Canonicis Regularibus* consignarent, insensibiliter quasi disposuit. At isthæc PONTIFICIS MAX. dispositio non diu perstitit immutata, nam sub SIXTO IV. electo 1471. *Canonici Regulares* denuò exesse iussi, in Ecclesiam sibi assignatam, cui à pace nomen erat, se recipere compulsi sunt. à *Laterano* tamen antea possessio, se Congregationis *Lateranensis* nominare cœperunt. Primitus autem sub LEONE X. abjecto Caputiô & cappâ nigrâ cum suis *Rochettis*, sive *Camisiis* albis, & biretis, BENEDICTINIS id non curantibus, in processionibus, tanquam ultimi in Clero sæculari processere, in suis tamen Monasteriis & Ecclesiis, ac per vias publicas caputium & nigram cappam tunc adhuc deferentes, uti patet ex Cit. MASS. GALESIO l. c.

45. En genuinam de *Canonicis Regularibus* relationem ex Authoribus grandis Authoritatis desumptam. Ex quâ manifestè infertur; Ergo GELASIVS non introduxit *Canonicos Regulares* s. AVGVSTINI in Ecclesiam *Lateranensem*, ergo isti ibi non fuerunt per octingentos annos &c. &c. Et obiter hîc advertendum. Si ab Ecclesiæ *Lateranensis* possessione petatur Jus præcedentiæ, potiùs id competet BENEDICTINIS, priùs & diutiùs istam Ecclesiam possidentibus; *potior enim est jure, qui prior est tempore. C. Episcopos, dist. 17. C. Episcoporum distinct. 93.*

De Bulla PII IV. & relatione CARD. CICADÆ dicetur postea. Quid autem dicendum de approbatione narrationis *Breviarii Lateranensium* à PIO V. factâ, patet ex dictis §. 3. n. 23.

§. VI.

Unde *Canonici Regulares* habeant suum habitum.

46. OBJICIES. 5. *Canonici Regulares* acceperunt suum habitum, sive Rochettum à s. AVGVSTINO quâ *Episcopo*: ergo